

Ateria- ja puhtaanapidon yhtiöittämisjärjestelyt

Khall § 96
166/14.05.02/2022

Valmistelija ja lisätietoja antaa kunnanjohtaja, p. 044 715 9300.

Kuntien järjestämisvastuu sote-palveluista siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Jatkossa Kainuun kunnat eivät voi tuottaa ateria- ja puhtaanapitopalveluita hyvinvointialueella nyky muodossaan eikä hyvinvointialue voi ostaa tukipalveluita kuntaomisteiselta toimijalta ilman kilpailuttamista. Voimaanpanolain (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) uudessa 69a §:ssä säädetään kunnan mahdollisuudesta myydä tietyin edellytyksin sen nykyisellään omana toimintanaan tuottamia tukipalveluja hyvinvointialueelle v. 2023 kestävästi siirtymäajan. Siirtymäajan käyttäminen on mahdollista, mikäli kunnan sote-toiminnalle tuottaman palvelun arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa, joka vuonna 2022 on 215 tuhatta euroa.

Kainuun sote-kuntayhtymä on irtisanonut kuntayhtymän ja kuntien välillä olleet palveluiden tuottamissopimukset päättymään 31.12.2022. Hyvinvointialue voi jatkossa tuottaa ateria- ja puhtaanapitopalveluita omana toimintanaan, ostopalveluina markkinoilta (kilpailuttaminen) tai sidosryhmäperusteisesti omistamaltaan yhtiöltä (InHouse-yhtiö). Kainuun hyvinvointialueen valmistelutoimien on teettänyt Kainuun alueen ateria- ja puhtaanapitopalveluista yhtiöittämisselvityksen. Selvityksen laati KPMG Oy Ab. Selvityksessä olivat mukana Kainuun sote-kuntayhtymä, Hyrynsalmen kunta, Kuhmon kaupunki, Sotkamon kunta, Suomussalmen kunta ja Paltamon kunta sekä optiomahdollisuudella Puolangan kunta ja Ristijärven kunta. Selvitys on esitelty sote-kuntayhtymän, hyvinvointialueen ja kuntien päättäjäille 21.6.2022. Yhtiöittämisselvitys on tämän pykälän liitteenä.

Yhtiön perustaminen tulee tehdä hyvissä ajoin ennen vuodenvaihdetta 2022/2023, jotta yhtiö ehtii valmistautua ottamaan vastaan sille siirrettävät toiminnot/omaisuuden. Perustaminen voidaan tehdä niin, että yksi taho esim. joku kunta tai sotekuntayhtymä perustaa yhtiön ja yhtiö järjestää tämän jälkeen osakeannin, jonka myötä muut halukkaat tahot tulevat osakkaiksi, tai kaikki halukkaat tahot perustavat yhtiön yhdessä. Yhtiön perustamismalli riippuu siitä, onko toiminnot /omaisuus tarkoitus siirtää yhtiölle apporttina vai kaupalla. Mikäli jokin kunta ei tässä vaiheessa halua lähteä mukaan yhtiöön, voidaan se ottaa myöhemmin mukaan yhtiöön esim. osakeannilla. Mikäli Kainuun sote-kuntayhtymä tulee mukaan yhtiön perustamiseen, sen omistamat osakkeet siirtyvät 1.1.2023 Kainuun hyvinvointialueen omistukseen. On myös mahdollista, että kunnat perustavat yhtiön ja yhtiö järjestää myöhemmin suunnatun osakeannin Kainuun hyvinvointialueelle.

Kuntien ja sote-kuntayhtymän ateria- ja puhtaanapitopalvelut voidaan yhtiöittää käytännössä kahdella tavalla: kaupalla tai apporttiluovutuksella. Kauppa tarkoittaisi sitä, että yhtiötä tulee pääomittaa kauppaan tarvittavan rahamäärän verran tai toisaalta yhtiö voi jäädä velkasuhteeseen omistajilleen. Apporttivaihtoehdossa ei lähtökohtaisesti siirretä rahaa.

Apporttiluovutuksessa yhtiön omistusosuudet määräytyvät lähtökohtaisesti siirtyvän omaisuuden suhteessa.

Tehdyn selvityksen mukaan suunniteltu yhtiöittäminen tulee mitä todennäköisimmin täyttämään liikkeen luovutuksen tunnusmerkistön, jos yhtiöön siirtyy sekä henkilöstöä että omaisuutta. Tämä tulee kuitenkin varmistaa vielä siinä vaiheessa, kun tiedetään, mitä ollaan siirtämässä yhtiöön. Liikkeen luovutuksessa henkilöstö siirtyy hyvinvointialueelle ns. vanhoina työntekijöinä siirron hetkellä voimassa olevilla työsuhte-ehdoilla. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien (KT) mukaan sote-uudistuksessa on kyse henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavasta palvelutuotannon muutoksesta. Vaikka nyt kyseessä olevassa yhtiöittämissuunnitelmassa ei ole sinällään kysymys kunnan ja kuntayhtymien henkilöstön siirtymisestä hyvinvointialueen palvelukseen, liittyy nyt suunnitteilla oleva järjestely sote-uudistukseen. Tästä syystä käsitys on, että ennen mahdollista yhtiöittämistä tulee liikkeen luovuttamista koskevan tiedottamisen lisäksi käydä asiassa varsinainen yhteistoimintamenettely. Menettely tulee käydä ennen kuin yhtiöittämisestä tehdään lopullinen päätös.

Yhtiöittämisjärjestely vuoden 2022 aikana on vaativa. Järjestelyyn liittyvien tahojen tulee pystyä elokuun aikana tekemään päätös mukanaolosta järjestelytoiminpiteissä ja sitoutumaan kustannuksiin, mitä liittyy järjestelyyn liittyvien asiantuntijapalvelujen hankintaan. Tämä päätös ei vielä sido lopulliseen osakkuuteen perustettavassa yhtiössä. Päätös kuitenkin mahdollistaisi sen, että perustamiseen liittyviä siirtosopimuksia (käyttöomaisuus ja henkilöstö) sekä muita yhtiöittämisasiakirjoja voidaan lähettää laatimaan ja lopullinen päätös tehdä myöhemmin yhdellä kertaa sen jälkeen, kun neuvottelut osapuolten välillä on saatu käytyä. Lopullisen päätöksen yhteydessä myöhemmin syksyllä tehdään mahdollinen päätös allekirjoittaa perustettavan yhtiön perustamissopimus sekä hyväksyä osakassopimus, siirtosopimukset jne.

Koska nyt tehtävä päätös ei velvoita osapuolia lopullisesti olemaan mukana perustettavassa yhtiössä, ei ole kysymys lopullisesta päätöksestä.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää, että:

- kunta on mukana ateria- ja puhtaanapitopalveluiden yhtiöittämisjärjestelyssä niin, ettei tämä päätös vielä sido lopulliseen osakkuuteen perustettavassa yhtiössä. Järjestelyä lähdetään suunnittelemaan niin, että yhtiöittäminen suoritetaan apporttiluovutuksena ja että liikkeen luovutuksessa yhtiölle siirtyy sekä henkilöstö että käyttöomaisuutta.

- kunta sitoutuu maksamaan osuutensa yhtiöittämisjärjestelyyn tarvittavista asiantuntijakustannuksista jakoperusteella sote-kuntayhtymä 60% ja kunnat yhteensä 40 % jaettuna kunnille niiden asukasluvun perusteella.

Päätös:

Paavo Oikarinen poistui esteellisenä asian käsittelyn ajaksi ja puheenjohtajana toimi Salla Heikkinen.

Hyväksyi.